

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.3.2025
COM(2025) 132 final

2025/0068 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην επιτροπή ελέγχου των πλοίων από το κράτος του λιμένα του μνημονίου συνεννόησης των Παρισίων για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά την απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην επιτροπή ελέγχου των πλοίων από το κράτος του λιμένα που έχει συσταθεί με το μνημόνιο συνεννόησης των Παρισίων για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα σε σχέση με την προβλεπόμενη έκδοση αποφάσεων που είναι αναγκαίες για την ορθή λειτουργία του καθεστώτος της ΕΕ για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα, όπως καθορίζεται στην οδηγία 2009/16/ΕΚ¹.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Το μνημόνιο συνεννόησης των Παρισίων για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα

Το μνημόνιο συνεννόησης των Παρισίων (στο εξής: ΜΣ των Παρισίων) προβλέπει ένα καθεστώς διεθνούς ελέγχου των ξένων πλοίων σε άλλους εθνικούς λιμένες από τους αξιωματικούς ελέγχου του κράτους του λιμένα με σκοπό την επαλήθευση ότι η ικανότητα του πλοιάρχου, των αξιωματικών και του πληρώματος του πλοίου, και η κατάσταση του πλοίου και του εξοπλισμού του συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των διεθνών συμβάσεων και ότι το πλοίο είναι επανδρωμένο και λειτουργεί σύμφωνα με το εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο. Το ΜΣ των Παρισίων υπογράφηκε στις 26 Ιανουαρίου 1982.

Οι διαδικασίες και τα εργαλεία του ΜΣ των Παρισίων ενσωματώθηκαν στην οδηγία 2009/16/ΕΚ (όπως τροποποιήθηκε). Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ² με θαλάσσιους λιμένες, καθώς και η Ισλανδία, ο Καναδάς, το Μαυροβούνιο, η Νορβηγία και η Ρωσική Ομοσπονδία³ είναι μέλη του ΜΣ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι μέλος του ΜΣ των Παρισίων.

2.2. Η προβλεπόμενη πράξη της επιτροπής ελέγχου των πλοίων από το κράτος του λιμένα του ΜΣ των Παρισίων

Προκειμένου ο έλεγχος των πλοίων από το κράτος του λιμένα να λειτουργήσει στην Ένωση, πρέπει να λαμβάνονται κάθε έτος ορισμένες αποφάσεις στο πλαίσιο του ΜΣ των Παρισίων. Σε αυτές περιλαμβάνονται η υποχρέωση ετήσιων επιθεωρήσεων κάθε κράτους μέλους, τα μέσα ποσοστά ελλείψεων και κρατήσεων που απαιτούνται για την κατηγορία κινδύνου των πλοίων που χρησιμοποιείται για τη στόχευση πλοίων προς επιθεώρηση, καθώς και επικαιροποιήσεις των οδηγιών και των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τον τρόπο διενέργειας των επιθεωρήσεων.

¹ Οδηγία 2009/16/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος λιμένα (ΕΕ L 131 της 28.5.2009, σ. 57).

² Το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Δανία, η Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, η Πορτογαλία και η Φινλανδία προσχώρησαν στο μνημόνιο στις 26 Ιανουαρίου 1982. Η Βουλγαρία προσχώρησε στο μνημόνιο στις 10 Μαΐου 2007. Η Κροατία προσχώρησε στο μνημόνιο στις 8 Νοεμβρίου 1996. Η Κύπρος προσχώρησε στο μνημόνιο στις 12 Μαΐου 2006. Η Εσθονία προσχώρησε στο μνημόνιο στις 12 Μαΐου 2005. Η Λετονία προσχώρησε στο μνημόνιο στις 12 Μαΐου 2005. Η Λιθουανία προσχώρησε στο μνημόνιο στις 12 Μαΐου 2006. Η Μάλτα προσχώρησε στο μνημόνιο στις 12 Μαΐου 2006. Η Πολωνία προσχώρησε στο μνημόνιο στις 27 Νοεμβρίου 1991. Η Ρουμανία προσχώρησε στο μνημόνιο στις 10 Μαΐου 2007. Η Σλοβενία προσχώρησε στο μνημόνιο στις 15 Μαΐου 2003.

³ Η συμμετοχή της Ρωσικής Ομοσπονδίας στο ΜΣ των Παρισίων ανεστάλη το 2022 μετά την απρόκλητη και αδικαιολόγητη στρατιωτική επίθεσή της κατά της Ουκρανίας.

Οι εν λόγω αποφάσεις λαμβάνονται με συναίνεση στο πλαίσιο της ετήσιας «επιτροπής ελέγχου των πλοίων από το κράτος του λιμένα» (στο εξής: PSCC) που συνέρχεται κάθε έτος, τον Μάιο. Μολονότι το ΜΣ των Παρισίων δεν διαθέτει εξουσίες επιβολής έναντι των αρχών μελών του, δυνάμει της οδηγίας 2009/16/ΕΚ, οι αποφάσεις που λαμβάνονται από το κατάλληλο αρμόδιο όργανο του ΜΣ των Παρισίων καθίστανται δεσμευτικές για τα κράτη μέλη της ΕΕ.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης σε διεθνείς οργανισμούς όπως το ΜΣ των Παρισίων, όταν καλούνται να θεσπίσουν πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, πρέπει να καθορίζεται με απόφαση του Συμβουλίου, έπειτα από πρόταση της Επιτροπής.

Η απόφαση (ΕΕ) 2016/381 του Συμβουλίου⁴ καθόρισε τη θέση που έπρεπε να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της PSCC για την περίοδο 2016-2019, και ακολούθησε η απόφαση (ΕΕ) 2020/722 του Συμβουλίου⁵, για την περίοδο 2020-2024.

Η απόφαση του Συμβουλίου καταρτίστηκε σύμφωνα με προσέγγιση σε δύο στάδια. Οι κατευθυντήριες αρχές και οι προσανατολισμοί της θέσης της Ένωσης καθορίζονταν σε πολυετή βάση στην ίδια την απόφαση. Η θέση αυτή προσαρμοζόταν για κάθε ετήσια συνεδρίαση της PSCC με ανεπίσημα έγγραφα της Επιτροπής που υποβάλλονταν προς συζήτηση στην ομάδα «Θαλάσσιες μεταφορές» του Συμβουλίου. Η παρούσα πρόταση έχει ως στόχο τον καθορισμό της θέσης της Ένωσης στο πλαίσιο της PSCC για την περίοδο 2025-2029.

Η προσέγγιση που προβλέπεται στην παρούσα πρόταση οφείλεται στα χαρακτηριστικά της διαδικασίας λήψης αποφάσεων που καθορίζεται στο ΜΣ των Παρισίων. Σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του ΜΣ των Παρισίων, καθορίζεται σε έξι εβδομάδες πριν από τη συνεδρίαση της PSCC η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή εγγράφων από τα μέλη και τις ομάδες εργασίας του ΜΣ των Παρισίων που είναι επιφορτισμένες με την εκπόνηση κατευθυντήριων γραμμών και εντολών. Μόνο τότε είναι διαθέσιμα όλα τα υποβληθέντα έγγραφα και είναι σε θέση η Επιτροπή να αρχίσει την ανάλυσή της, με σκοπό την εκπόνηση πρότασης για συντονισμένη θέση της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ, η οποία πρέπει στη συνέχεια να εγκριθεί από το Συμβούλιο. Επειδή είναι στενά τα χρονικά περιθώρια για την εν λόγω ανάλυση, την εκπόνηση της πρότασης της Επιτροπής και την έγκρισή της από το Συμβούλιο, η διαδικασία για την εξειδίκευση της θέσης της Ένωσης σε ετήσια βάση παρατίθεται στο παράρτημα 2.

Βάσει της οδηγίας 2009/16/ΕΚ, η Ένωση έχει αποκλειστική εξωτερική αρμοδιότητα επί του θέματος του ΜΣ των Παρισίων.

⁴ Απόφαση (ΕΕ) 2016/381 του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2016, σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην επιτροπή ελέγχου των πλοίων από το κράτος του λιμένα του μνημονίου συνεννόησης των Παρισίων για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα (ΕΕ L 72 της 17.3.2016, σ. 53).

⁵ Απόφαση (ΕΕ) 2020/722 του Συμβουλίου της 19ης Μαΐου 2020 σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ένωσης, στην επιτροπή ελέγχου των πλοίων από το κράτος του λιμένα του μνημονίου συνεννόησης του Παρισιού για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα, κατά τη διάρκεια της περιόδου 2020-2024 (ΕΕ L171 της 2.6.2020, σ.4)

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό *«των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας»*.

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εφαρμόζεται ανεξάρτητα από το αν η Ένωση είναι μέλος του σχετικού οργάνου ή μέρος της συμφωνίας⁶.

Η έννοια των *«πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα»* περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο. Περιλαμβάνει επίσης κείμενα που δεν έχουν μεν δεσμευτική ισχύ βάσει του διεθνούς δικαίου, αλλά *«επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης»*⁷.

4.1.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Η επιτροπή ελέγχου του κράτους του λιμένα είναι όργανο που έχει συσταθεί με συμφωνία, και συγκεκριμένα το ΜΣ των Παρισίων.

Η πράξη την οποία καλείται να εγκρίνει το ΜΣ των Παρισίων συνιστά πράξη που παράγει έννομα αποτελέσματα. Η προβλεπόμενη πράξη είναι ικανή να επηρεάσει με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο της νομοθεσίας της ΕΕ, και συγκεκριμένα την οδηγία 2009/16/ΕΚ σχετικά με τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα, διότι η PSSC του ΜΣ των Παρισίων θεσπίζει ορισμένες αποφάσεις που πρέπει να λαμβάνονται κάθε χρόνο για την ορθή λειτουργία της οδηγίας.

Η προβλεπόμενη πράξη δεν συμπληρώνει ούτε τροποποιεί το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας. Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης βάσει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προβλεπόμενης πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η

⁶ Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψη 64.

⁷ Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

προβλεπόμενη πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκειμένη περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης αφορούν τις θαλάσσιες μεταφορές. Ως εκ τούτου, η ουσιαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 100 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 100 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην επιτροπή ελέγχου των πλοίων από το κράτος του λιμένα του μνημονίου συνεννόησης των Παρισίων για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 100 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το μνημόνιο συνεννόησης για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα (στο εξής: ΜΣ των Παρισίων) υπογράφηκε στο Παρίσι στις 26 Ιανουαρίου 1982 και παράγει αποτελέσματα από την 1η Ιουλίου 1982. Επιπλέον, σύμφωνα με το σημείο 7.1 του ΜΣ των Παρισίων, η επιτροπή ελέγχου των πλοίων από το κράτος του λιμένα (στο εξής: PSCC) αποτελείται από έναν εκπρόσωπο κάθε ναυτιλιακής αρχής και της Επιτροπής και έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο σημείο 7.3. Είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο της PSCC, δεδομένου ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται από το αρμόδιο όργανο του ΜΣ των Παρισίων μπορούν να επηρεάσουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο της ενωσιακής νομοθεσίας, και συγκεκριμένα της οδηγίας 2009/16/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁸, για παράδειγμα με τον καθορισμό των υποχρεώσεων όσον αφορά την επιθεώρηση και των μέσων ποσοστών ελλείψεων και κρατήσεων πλοίων που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της κατηγορίας κινδύνου των πλοίων και την επιλογή σκαφών προς επιθεώρηση, και για την επικαιροποίηση των οδηγιών και των κατευθυντήριων γραμμών προς τους επιθεωρητές που διενεργούν επιθεωρήσεις.
- (2) Το νομικό καθεστώς της Ένωσης σχετικά με τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα καθορίζεται στην οδηγία 2009/16/ΕΚ, με την οποία αναδιατυπώνεται και ενισχύεται η προηγούμενη νομοθεσία της Ένωσης που ίσχυε στον εν λόγω τομέα από το 1995. Το νομικό καθεστώς της Ένωσης βασίζεται στην προϋπάρχουσα δομή του μνημονίου συνεννόησης των Παρισίων για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα, διεθνούς οργανισμού που δημιουργήθηκε το 1982. Όσον αφορά τα κράτη μέλη, η οδηγία 2009/16/ΕΚ εντάσσει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης τις διαδικασίες, τα εργαλεία και τις εργασίες του ΜΣ των Παρισίων.
- (3) Η PSCC του ΜΣ των Παρισίων συνέρχεται σε ετήσια βάση και, κατά τις συνεδριάσεις της, αποφασίζει σχετικά με ορισμένα θέματα της ημερήσιας διάταξης που είναι αναγκαία για τη λειτουργία της οδηγίας 2009/16/ΕΚ.

⁸ Οδηγία 2009/16/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος λιμένα (ΕΕ L 131 της 28.5.2009, σ. 57).

- (4) Η παρούσα απόφαση θα πρέπει να καλύπτει την περίοδο 2025-2029.
- (5) Η θέση της Ένωσης πρόκειται να εκφραστεί από τα κράτη μέλη της Ένωσης, των οποίων οι ναυτιλιακές αρχές είναι μέλη της PSSC του ΜΣ των Παρισίων, τα οποία ενεργούν από κοινού,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στην ετήσια συνεδρίαση της επιτροπής ελέγχου των πλοίων από το κράτος του λιμένα (στο εξής: PSSC) του μνημονίου συνεννόησης των Παρισίων για τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος του λιμένα (στο εξής: ΜΣ των Παρισίων) παρατίθεται στο παράρτημα Ι της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Η σε ετήσια βάση εξειδίκευση της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στις ετήσιες συνεδριάσεις της PSSC του ΜΣ των Παρισίων καθορίζεται στο παράρτημα ΙΙ της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Η θέση που αναφέρεται στο άρθρο 1 αξιολογείται και, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, αναθεωρείται από το Συμβούλιο κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, το αργότερο έως την ετήσια συνεδρίαση της PSSC του ΜΣ των Παρισίων το 2029.

Άρθρο 4

Η θέση που αναφέρεται στο άρθρο 1 εκφράζεται από τα κράτη μέλη της Ένωσης που είναι μέλη της PSSC του ΜΣ των Παρισίων, τα οποία ενεργούν από κοινού προς το συμφέρον της Ένωσης.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος*